

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ДЕНДРОФЛОРИ ПАРКУ «ВЕТЕРАНІВ» СЕЛИЩА ДОКУЧАЄВСЬКЕ

Півоваров А.А., гр. 206-22м-01

Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доц. **А.Г. Булат**
Державний біотехнологічний університет

У сучасних містах паркам відводиться важлива роль, як особливим об'єктам рекреаційного навантаження. Інтенсивне зростання міст і підвищення рівня забудованих територій у межах міських агломерацій, супроводжувані зміною місця існування у великих містах, ускладнюють проблему контакту людини з природою. Підвищена загазованість і запиленість повітря, асфальтове покриття, наявність підземних комунікацій і споруд у зоні кореневої системи, додаткове освітлення рослин у нічний час, механічні пошкодження та інтенсивний режим використання міських насаджень населенням - усе це негативно впливає на життєдіяльність рослин і призводить до передчасного відмирання дерев задовго до настання природної старості. У зв'язку з цим, потребує уваги питання дослідження стану вже існуючих деревних насаджень за умов міського середовища з метою покращення їх декоративності та повного виконання ними санітарно-гігієнічних функцій. Мета дослідження полягала в проведенні інвентаризації деревних насаджень парку «Ветеранів» у селищі Докучаєвське та оцінити їх фітосанітарний стан для оптимізації заходів із реконструкції та реставрації рекреаційного об'єкта.

Встановили, що за особливостями просторової організації парк «Ветеранів» належить до напіввідкритого типу, на території якого присутні відкриті ділянки партерного типу з високими кущовими та деревними насадженнями, що ділять парк на ряд взаємопов'язаних просторів. Основним компонентом скверу є деревні рослини, які займають понад 70 % його території. Вони розміщені переважно у вигляді алей, груп, солітерів. У складі дендрофлори скверу виявлено 30 видів деревних і 20 видів чагарникових рослин, з них близько 95% інтродукованих видів. За життєвими формами це 70% дерев і 30% кущів.

Серед представників голонасінних переважають інтродуценти. Аборигени представлені лише трьома видами: ялиною звичайною (*Picea pungens*), ялівцем козацьким (*Juniperus Sabina*) і сосною кримською (*Pinus pallasiana*). Інші родини представлені одним-трьома видами. Кількість рослин кожного виду, залежно від композицій, в яких вони задіяні, розподілені дуже нерівномірно – від кількох особин до кількох десятків рослин. Найбільшою кількістю екземплярів представлені такі види як клен гостролистий (групи дерев, солітери, насадження вздовж основної алеї), клен цукристий, каштан кінський, береза повисла, липа широколиста, липа серцелиста, ялина звичайна.

Деякі цінні в садово-парковому будівництві види, такі як Псевдотсуга Мензиса, сосна Веймутова, Модрина японська, Яблуня Надзведського, Церсис канадський зустрічаються поодинокими екземплярами. Також у незначній кількості зустрічаються окремі екземпляри гарноквітучих кущів – бузок звичайний, спірея Вангутта, шипшина собача, жасмин садовий. Чагарники в основному представлені ялівцем козацьким і самшитом вічнозеленим. Недостатня кількість форм знижує загальну декоративність насаджень.

Аналіз санітарного стану показав, що значна частина деревних насаджень парку «Ветеранів» знаходиться в незадовільному стані. Із 30 видів деревних рослин 68% мають відносно задовільний стан, але враховуючи їх вік, потребують часткової реконструкції. В незадовільному стані знаходиться 32% дендрофлори, головними причинами якого є всихання під дією різних біотичних та абіотичних чинників, ураження та пошкодження шкідливими організмами. Повне або часткове всихання спостерігається у псевдотсузи Мензиса, ялівця козацького, самшиту вічнозеленого, каштану кінського, берези пухнастої, горобини звичайної. Часткове побуріння хвої було відмічено на ялині звичайній, туї західній. Великої шкоди наносить шкідлива ентомофауна каштану кінському (мінуюча міль), липі серцелистій (клопи). Також виявили сильне ураження каштана кінського бурою плямистістю листя.

Понад 80% деревних і чагарникових насаджень потребують санітарної рубки з видаленням всохлих гілок, які не тільки заважають подальшому розвитку рослинам, а й псують загальний естетичний вигляд. Таким чином, у результаті обстеження санітарного стану встановили, що 92% деревних насаджень знаходяться в незадовільному стані внаслідок всихання дерев та кущів, ураження та пошкодження шкідниками.

Також в ході дослідження було виявлено, що більшість дерев і чагарникових порід не мають насінневого підросту, а лише кореневі відприски. Ми вважаємо, що причиною цього служить висока щільність ґрунту, а також його задерніння. Підріст насінневого походження спостерігається лише у клена гостролистого, черемхи звичайної, сливи колючої, тополі бальзамічної та ясена зеленого.

Крім того, спостерігається в багатьох рослин 2-3 і багатостовбурність. Це свідчить, що при посадці був відібраний не якісний посадковий матеріал, або не проводилося своєчасне формування стовбуру.

Отже, проаналізувавши дані стосовно санітарного стану насаджень парку «Ветеранів» можна зробити певні висновки, а саме, належного догляду потребують більшість рослин: вирубка корневих і стовбурових відприсків, вирізка сухостійного гілля, обрізка зайвих гілок в середині крони, обкопка дерев та чагарникових порід, корчування і заміна напівзасохлих дерев, обробка хімічними препаратами від шкідників, особливо, ясена зеленого.